

Valtakunnallisen kasvatusalan valintayhteistyöverkoston (VAKAVA) kirjallinen koe

Kokeessa on kaksi osaa, jotka sisältävät kaikki koetehtävät. Voit liikkua osien välillä kokeen aikana vapaasti. Vastaa kokeen molempiin osioihin.

Sinulla saa kokeen aikana olla auki ainoastaan valintakoejärjestelmä sekä erillinen aineistotiedosto ja sanasto. Aineiston saa avata ainoastaan verkkoselaimella. Avatun välilehden saa vetää erilliseen ikkunaan kysymysten rinnalle. Voit luonnostella vastauksiasi suttupaperille. Paperille tekemiäsi merkintöjä ei huomioida arvostelussa. Selaimen etsi-toiminnon (Ctrl+F tai Cmd+F) käyttäminen on sallittua.

Valvonta

Salissa olevien valvojien ohjeita on noudatettava. Tarvittaessa voit kutsua valvojan luoksesi nostamalla kätesi. Jos sinulla on ongelmia tietokoneesi tai koejärjestelmän kanssa, ilmoita tästä heti valvojalle. Jos hakijan todetaan menettelevän vilpillisesti, koetulos hylätään.

Vastaaminen

Koe sisältää 20 tehtäväkokonaisuutta. Tehtävät on laadittu kokeessa jaettavasta materiaalista. Jos et halua vastata johonkin kysymykseen, valitse vaihtoehto "Jätän vastaamatta kysymykseen". Kuhunkin kysymykseen/väitteeseen on vain yksi oikea vastaus. Jos koeaika loppuu kesken, viimeisin tilanne tallentuu vastaukseksi.

Kokeessa jaettava artikkelimateriaali

- Syrjämäki A., Lyyra, P. & Hietanen J. (2017). Yksin jääminen satuttaa – katsaus kokeelliseen ostrakismitutkimukseen. *PSYKOLOGIA* 52 (05), 2017, s. 376–390.
- Mertala, P. (2021). Koulutuksen digitaalinen datafik(s)aatio. *Kasvatus & Aika* 15(1) 2021, 43–61.
- Viljanen, M. & Kuusisto, E. (2021). "Haluan olla onnellinen ja kokea paljon ja elää täysillä" – Peruskoulunsa päättävien nuorten elämänpäämäärät. *Kasvatus & Aika*, 15(3–4), 282–299.

Kokeen kysymykset koskevat ainoastaan sitä, mitä koeaineistoissa on kirjoitettu.

Pistelasku

Kokeessa on 20 tehtävää, joissa on vaihteleva määrä alakohtia. Kokeen maksimipistemäärä on 124 pistettä. Kunkin alakohdan/väitteen oikeasta vastauksesta saa +1 pistettä ja väärästä vastauksesta miinus pisteitä, joiden määrä vaihtelee tehtävän mukaan. Tarkat pisteytykset miinus pisteineen on selitetty tehtävän tai tehtävätyypin alussa. Miinus pisteet lasketaan kahden desimaalin tarkkuudella. Vastaamatta jättämisestä saa 0 pistettä.

Koetehtävät, osa 1

Tehtävissä 1–11 kussakin kohdassa oikeasta vastauksesta saa +1 pisteen, vastaamatta jättämisestä 0 pistettä ja väärästä vastauksesta -1 pisteen.

Miinuspisteet lasketaan kahden desimaalin tarkkuudella. Jos et halua vastata johonkin kysymykseen, valitse vaihtoehto "Jätän vastaamatta kysymykseen". Kuhunkin kysymykseen/väitteeseen on vain yksi oikea vastaus. Jos koeaika loppuu kesken, viimeisin tilanne tallentuu vastaukseksi.

Koeaineisto

Sanasto

Tehtävä 1. Ovatko seuraavat väitteet oikein vai väärin?

	Väite	Oikein	Väärin	Jätän vastaamatta kysymykseen
1.	Tutkijat eivät ole keskenään yksimielisiä siitä, sisältyykö ostrakismiksi kutsuttuun ilmiöön suorainen torjutuksi tuleminen.	x		
2.	Kokeellisessa tilanteessa ihmiselle on helppo aiheuttaa ulkopuolisuuden kokemus.	x		
3.	Ihmisellä on taipumus helpottaa ostrakismin kokemusta pohtimalla tilannetta ja miettimällä mahdollisia toimia tilanteen korjaamiseksi.	x		
4.	Ostrakismi on yksi keskeisimmistä tutkimuskohteista selvitettäessä syitä yksinäisyyteen.		x	
5.	Ostrakismia voidaan tutkia mm. ostrakismimanipulaation avulla. Tutkittaville on uskoteltu ostrakismimanipulaationa esimerkiksi, että kukaan ei halua työskennellä heidän kanssaan.		x	
6.	Toistaiseksi ei ole löydetty näyttöä siitä, että ihmisen yksilöllisillä piirteillä olisi merkitystä siihen, miten ostrakismi vaikuttaa yksilön käyttäytymiseen.		x	
7.	Pitkään syrjintää kokenut henkilö ei enää kykene havaitsemaan hymyä toisen henkilön kasvoilla.		x	

Tehtävä 2. Ovatko seuraavat väitteet oikein vai väärin?

	Väite	Oikein	Väärin	Jätän vastaamatta kysymykseen
1.	Digitaalista datan keruuta on käytetty kouluturvallisuuden valvonnassa.	x		

2.	Digitaalista datan keruuta on käytetty selvitetessä opiskelijoiden ravitsemustottumusten vaikutusta opintomenestykseen.		x	
3.	Digitaalista datan keruuta on käytetty opiskelijoiden oppituntien aikaisten viireystilojen tarkkailussa.	x		
4.	Digitaalista datan keruuta on käytetty opiskelijoiden tunne-elämän vaihteluiden havaitsemisessa.		x	

Tehtävä 3. Mertalan artikkelin aloittaa lainaus Kaskelta ja Silpiöltä. Artikkelissa Mertala kommentoi lainausta. Vastaavatko seuraavat väitteet Mertalan kommentointia?

		Kyllä	Ei	Jätän vastaamatta kysymykseen
1.	Lainauksessa esitetään esimerkki datan keruusta.		x	
2.	Lainaus kuvastaa datafiksaatiota.	x		
3.	Tekoälyn avulla verkko-oppimisympäristöistä saadun tiedon analyysit esimerkiksi oppijan vahvuuksista ovat varmoja.		x	
4.	Oppijan toiminnasta kootun aineiston pohjalta voidaan johtaa suoraan toimintasääntöjä.		x	

Tehtävä 4. Opiskelijat keskustelevat kasvatustieteen opintojakson seminaarissa ostrakismista ja sen yksilötason vaikutuksista. Mitkä opiskelijoiden väitteistä pitävät paikkansa Syrjämäen ym. artikkelin mukaan?

	Väite	Pitää paikkansa	Ei pidä paikkaansa	Jätän vastaamatta kysymykseen
1.	"Se, että on vuorovaikutuksessa ihmisten kanssa, vähentää hyljeksinnän kielteisiä vaikutuksia."	X		
2.	"Ostrakismin konteksti ja siinä tehdyt tulkinnat vaikuttavat siihen, miten hyljeksitty henkilö käsittelee sosiaalista tietoa."	X		
3.	"Ulkopuoliset ihmiset voivat tunnistaa ostrakismin helposti tarkastelemalla kiusaamistilanteita."		X	
4.	"On riittävästi tutkimusnäyttöä, että kokemus sosiaalisesta kivusta on yhteydessä fyysisen kivun tunteeseen, koska molempien tunteiden taustalla on yhteinen hermostollinen perusta."		X	
5.	"Ostrakismiin reagoidaan usein vaiheittain: ensin tilanne huomataan ja siihen reagoidaan korjausyritysten avulla. Lopuksi saatetaan ajautua jopa luovuttamaan tilanteen suhteen."	X		
6.	"Hyljeksitty henkilö tarvitsee sosiaalisia vihjeitä, jotta hän pystyisi ennakoimaan vuorovaikutustilanteita ja toimimaan niissä."	X		

7.	"Ostrakismin kohteeksi joutuminen lisää aina henkilön antisosiaalista käyttäytymistä, jotta hän saisi hallinnan tunteensa takaisin."		X	

Tehtävä 5. Mitkä seuraavista ostrakismiin liittyvistä väitteistä pitävät paikkansa?

		Pitää paikkansa	Ei pidä paikkaansa	Jätän vastaamatta kysymykseen
1.	Hyljeksintä uhkaa tarvetta kuulua yhteen.	x		
2.	Hyljeksintä vaatii aikaa ennen kuin ostrakismin kohde tuntee sen aiheuttamaa sosiaalista kipua.		x	
3.	Hyljeksintä voi johtaa itsetuhoisuuteen.	x		
4.	Hyljeksintä lamaannuttaa kohteen eikä hän pysty pohtimaan tilannetta selvittääkseen sitä.		x	
5.	Hyljeksintä lisää herkkyyttä sosiaaliselle tiedolle.	x		
6.	Hyljeksintä voi aiheuttaa sairastelua.	x		
7.	Hyljeksintä voi vähentää hyljeksityn tarmokkuutta koululuokan yhteisessä työskentelyssä.		x	
8.	Hyljeksintä aiheuttaa kipua erityisesti heille, joilla on vahva itsetunto.		x	

Tehtävä 6. Ovatko seuraavat väitteet oikein vai väärin?

	Väite	Oikein	Väärin	Jätän vastaamatta kysymykseen
1.	Viljanen ja Kuusisto toistavat aikaisemmissa tutkimuksissa todetun tuloksen, että sitoutumattomien ryhmä on suuri suhteessa muihin ryhmiin.		x	
2.	Matkustaa tai asua ulkomailla on elämänpäämäärä, mutta vain harvalle nuorelle.	x		
3.	Väestötasolla kehitysprosessien polarisaatiolla voidaan viitata trendiin, jossa nuorten kehitys jakautuu kahteen hyvin päinvastaiseen lopputulokseen esimerkiksi opintoihin kiinnittymisen suhteen.	x		
4.	Nuoruudessa ilmenevät sosialisatioprosessit ovat Eriksonin (1968) mainitsemia nuoruuden kriisejä		x	

Tehtävä 7. Ovatko seuraavat väitteet oikein vai väärin?

	Väite	Oikein	Väärin	Jätän vastaamatta kysymykseen
1.	Kulkiessaan kohti aikuisten identiteettiä nuoret tekevät päätöksiä muun muassa normatiivisilla, institutionaalisilla ja kulttuurisilla perusteilla.	x		
2.	Salmela-Aro, Nurmi ja Havighurst ovat yhdessä muotoilleet kehitystehtäviä (mm. identiteetin luominen, ideologian omaksuminen, koulutuspolun valitseminen), jotka edustavat nuoruuteen liitettyjä haasteita, mahdollisuuksia ja vaatimuksia.		x	
3.	Kansainvälisessä tutkimuksessa yhteiskuntaopin tavoitteista ja opetuskäytänteistä voitiin konstruoida kolme erilaista kansalaisuustyyppiä.	x		
4.	Nuoret haluavat määritellä itsensä itsenäisiksi, pärjääviksi ja rohkeasti valintoja tekeviksi.		x	
5.	Jos koulutus onnistuu parantamaan oppilaiden pystyvyyden tunnetta ja itsetuntoa, oppilaat eivät ole syrjäytymisvaarassa.		x	

Tehtävä 8. Ovatko seuraavat väitteet oikein vai väärin?

		Oikein	Väärin	Jätän vastaamatta kysymykseen
1.	Haaveilijoiden profiiliin kuuluvien sitoutuminen päämäärään ei eroa tilastollisesti merkitsevästi sitoutumattomien profiiliin kuuluvista.	X		
2.	Ulospäin suuntautumisen perusteella voidaan erotella tilastollisesti merkitsevästi kaikki päämääräprofiileihin kuuluvat vastaajat toisistaan, mutta päämäärään sitoutuneisuuden perusteella ei voida.	X		
3.	Haaveilijat ovat päämääriltään kaikkein ulospäin suuntautuneimpia.		X	
4.	Sitoutumattomien ulospäinsuuntautuneisuus vaihtelee enemmän kuin muiden.	X		
5.	Itsekeskeiset ovat sitoutuneempia päämääräänsä kuin haaveilijat, mutta heidän päämääränsä eivät ole niin ulospäin suuntautuneita.	X		
6.	Tutkimukseen osallistuneet suomalaiset nuoret tunnistavat hyvin päämääränsä.	x		
7.	Pojille tyyppillistä oli ulospäinsuuntautunut elämänpäämäärä.		x	
8.	Haaveilijoiden ryhmässä enemmistö oli tyttöjä.	x		

9.	Tutkimuksessa suositellaan erityisesti pojille sosialisatioprosessia tukevaa kouluuyhteisöä.	x		
10.	Tytöt ja pojat eivät eronneet päämääriltään.		x	

Tehtävä 9. Seuraavat väitteet koskevat Viljasen ja Kuusiston artikkelia. Ovatko väitteet oikein vai väärin?

	Väite	Oikein	Väärin	Jätän vastaamatta kysymykseen
1.	Teoreettisessa taustassa käsitellään osin eri käsitteitä ja osin samoja käsitteitä kuin tutkimuskysymyksissä.	x		
2.	Tekijät tarkastelevat teoreettisessa taustassa aikaisempia tutkimuksia ja muita lähteitä kriittisesti.		x	
3.	Teoreettinen tausta kuvaa sitä, kuinka ongelmallista päämäärien ja tarkoituksen tutkiminen ihmisillä tutkimusmetodologisesti on.		x	
4.	Damonin ja artikkelin kirjoittajien tarkastelemat neljä päämääräprofiilia koostuvat keskenään täysin erilaisista sisältöelementeistä.		x	
5.	Tutkimuksessa tilastolliset tulokset ja laadulliset löydökset vastasivat triangulaation mukaisesti täysin toisiaan.		x	
6.	Tutkimuksen tilastollisten tulosten mukaan näyttää siltä, että jos opiskelija sitoutuu elämäntarkoituksen toteuttamista palvelemaan toimintaan, hän todennäköisesti myöhemmin löytää elämälleen jonkin tarkoituksen.		x	
7.	Tutkimuksen tulokset osoittavat, että peruskoulun tavoitteleva vastuunkantaminen on aiheuttanut vastareaktion sen, että oppilaat eivät nimenomaan halua sitä, vaan sen sijaan he tavoittelevat onnea, vapautta ja itsensä toteuttamista.		x	
8.	Elämäntarkoituksen kolme ulottuvuutta perustuvat tutkija Damonin määritelmiin, eikä niitä ole toistaiseksi hyödynnetty empiirisissä tutkimuksissa.		x	
9.	Tutkijoiden esittämän pohdinnan perusteella nuorten itsekeskeisyys tutkimuksen tuloksissa voi kätkeä sisäänsä ajatuksen itseä suuremmista ja yhteisöllisistä arvoista.	x		
10.	Tutkijat ehdottavat, että vapaus kirjataan uudeksi tavoitteeksi perusopetuksen opetussuunnitelmaan, koska se painottui tuloksissa enemmän kuin vastuunkantaminen.		x	
11.	”Meaning” on aina yläkäsite käsitteelle ”purpose”.		x	

12.	Se miten vahvasti elämän tavoite keskittyy pelkästään itseensä, ei ole yhteydessä masennukseen.		x	
13.	Opetussuunnitelmat vaikuttavat ihmisten ajatuksiin siitä, millaista elämän pitäisi olla.	x		

Tehtävä 10. Mitkä seuraavista toiminnoista voivat nopeuttaa ostrakismista toipumista?

		Kyllä	Ei	Jätän vastaamatta kysymykseen
1.	Omien ajatusten ohjaaminen muihin asioihin kuin ostrakismikokemukseen	x		
2.	Selityksen löytäminen hyljeksintään itsestään, esimerkiksi siitä, että on poika		x	
3.	Ystävällinen vuorovaikutus muiden ihmisten kanssa	x		
4.	Keskustelu verkon välityksellä jonkun ihmisen kanssa	x		
5.	Ahdistavan ostrakismikokemuksen perusteellinen ja pitkäaikainen pohdinta		x	
6.	Omasta ostrakismikokemuksesta kirjoittaminen		x	

Tehtävä 11. Ovatko seuraavat väitteet oikein vai väärin?

	Väite	Oikein	Väärin	Jätän vastaamatta kysymykseen
1.	Medialukutaitoon pohjautuvan datalukutaidon opettaminen on tärkeää, mutta sen syvälinen opettaminen edellyttää koulun omien datakäytänteiden kriittistä tarkastelua.	x		
2.	Datafikaation kolmesta tekijästä tulosvastuullisuus velvoittaa datankeruuseen.		x	
3.	Artikkelissa kuvatut koulutuksen datafikaation muodot tarjoavat oppilaille mahdollisuuksia harjoitella datalukutaitoa.		x	

4.	Tutkijoiden hankkeessaan kehittäessä sovellus osoitti oppilaille, miten paljon erilaista dataa heidän puhelimensa kerää. Sovelluksen käyttämisen todettiin lisänneen oppilaiden ennakkoluuloja sovellusta kohtaan.		x	
5.	Datafikaation avulla voidaan esimerkiksi profiloida ihmisiä kaupallisten tai poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi.	x		
6.	Oppimisanalytiikka on osa datafikaatiota, jonka todetaan auttavan oppilaita tiedostamaan heistä tehtäviä profiloineja.		x	

Koetehtävät, osa 2

Tehtävissä 12–15 kussakin kohdassa oikeasta vastauksesta saa +1 pisteen, vastaamatta jättämisestä 0 pistettä ja väärästä vastauksesta -1/2 pisteen.

Miinus pisteet lasketaan kahden desimaalin tarkkuudella. Jos et halua vastata johonkin kysymykseen, valitse vaihtoehto "Jätän vastaamatta kysymykseen". Kuhunkin kysymykseen/väitteeseen on vain yksi oikea vastaus. Jos koeaika loppuu kesken, viimeisin tilanne tallentuu vastaukseksi.

Koeaineisto

Sanasto

Tehtävä 12. Mertala määrittelee esseessään erilaisia käsitteitä. Yhdistä kukin väite sitä parhaiten kuvaavaan käsitteeseen.

	Tulosvastuullisuus	Oppimiskeskeisyys	Digitalisaatio	Jätän vastaamatta kysymykseen
1. Opettajat voivat käyttää oppimisanalytiikkaohjelmia osana opetusta.			x	
2. Oppimisanalytiikan ohjelmassa puhutaan oppijasta oppilaan sijaan		x		
3. Luodaan koulutuspolitiikkaa, joka painottaa yksityisellä sektorilla tarvittavia taitoja ja niiden mittaamista.	x			
4. Koulun tiloihin asennetaan erilaisia antureita, joilla pystytään tarkkailemaan koulun tilojen ilmanlaatua ja melutasoa. Dataa ei hyödynnetä opetuksessa.			x	

Tehtävä 13. Ovatko seuraavat väitteet oikein, väärin vai eikö niiden suhteen voi ottaa kantaa Mertalan artikkelin perusteella?

	Väite	Oikein	Väärin	Artikkelin perusteella ei voi ottaa kantaa	Jätän vastaamatta kysymykseen
1.	Jotta datafik(s)aatiota voi esiintyä, täytyy esiintyä myös datafikaatiota.	X			
2.	"Dataa" voi olla myös ilman dataa.		X		
3.	Datafik(s)aatio ei olisi ollut mahdollista ilman digitaalisten päätelaitteiden kehitystä.			X	
4.	Kriittisen kehystämisen avulla piilo-opetussuunnitelma voidaan tehdä näkyväksi.	X			
5.	Jos numeerista dataa saataisiin kerättyä kattavasti, se olisi paras indikaattori toiminnan laadulle.		X		
6.	Käsitys oppimisanalytiikan hyödyllisyydestä perustuu sille, että sen tuottama data kertoo siitä, mistä pitääkin.	X			
7.	Taloudelliset arvot ohjaavat sitä, miten kouluissa kerätään dataa.	X			
8.	Datafikaation yleistymisestä seuraa demokratian heikentyminen.			X	

Tehtävissä 14–18 kussakin kohdassa oikeasta vastauksesta saa +1 pisteen, vastaamatta jättämisestä 0 pistettä ja väärästä vastauksesta -1/3 pisteen.

Miinus pisteet lasketaan kahden desimaalin tarkkuudella. Jos et halua vastata johonkin kysymykseen, valitse vaihtoehto "Jätän vastaamatta kysymykseen". Kuhunkin kysymykseen/väitteeseen on vain yksi oikea vastaus. Jos koeaika loppuu kesken, viimeisin tilanne tallentuu vastaukseksi.

Tehtävä 14. Valitse Mertalan artikkelia kuvaava vaihtoehto (a, b, c tai d).

1. Vertaile Mertalan artikkelin tutkimusmetologiaa kahteen muuhun artikkeliin.

a) Se on varsin erilainen. Siinä ei analysoida empiirisiä aineistoja. Teksti koostuu lähinnä kirjoittajan argumentoimattomista näkemyksistä.	
b) Se on aika samanlainen. Kirjoittaja rakentaa johtopäätöksensä laadullisten ja tilastollisten tutkimuksien varaan.	

c) Se on varsin erilainen. Teksti nojaa pääasiassa tutkijan omaan järkeilyyn ja päättelyyn, mutta viittaa tutkimusaineistoihin ja tutkimuksiin.	x
d) Se on aika samanlainen. Kirjoittaja käyttää erilaisia empiirisiä tutkimusaineistoja omien johtopäätöstensä koostamiseen.	
Jätän vastaamatta kysymykseen.	

2. Tarkastele kirjoittajan näkemystä datafikaatiosta.

a) Data vääristää kuvan oppimisesta. Se on lähtökohtaisesti väärä tapa hankkia tietoa oppimisesta.	
b) Data olisi hyödyllistä, jos sen tarkkuutta, osuvuutta olennaiseen ja sen kriittistä tarkastelua voisi lisätä.	x
c) Dataa voidaan käyttää, jos opetetaan myös monilukutaitoa.	
d) Dataa kannattaa kerätä oppilaitoksissa, koska muillakin yhteiskunnan sektoreilla kerätään dataa.	
Jätän vastaamatta kysymykseen.	

3. Tarkastele kirjoittajan suhdetta oppimiskeskeisyyteen.

a) Se on negatiivinen, sillä opettajakeskeisyys terminä kuvaa varsinaista opetusta.	
b) Se on positiivinen. On hyvä, että oppimisesta hankitaan mitattavaksi kelpavaa tietoa.	
c) Se on neutraali. Hän ei näe siinä ongelmallisuutta.	
d) Se on pääosin neutraali. Hän suhtautuu kriittisesti sen soveltuvuuteen koulutuksen ilmiöiden käsitteellistämässä.	x
Jätän vastaamatta kysymykseen.	

4. Tarkastele kirjoittajan luonnehdintaa oppimiseen liittyvästä datasta ja "datasta".

a) Niillä ei ole eroa, koska molemmat ovat puutteellisia johtopäätöksien tekemisessä oppimisesta puhuttaessa.	
b) Dataan sisältyy käsitteenä kriittisyyttä, joten sen kautta voidaan saada suora vastaavuus oppimiselle.	
c) Datalla ei ole täydellistä suhdetta oppimiseen, mutta se antanee mittauksen onnistuessa riittävästi eväitä oppimisen arvioimiseksi.	x
d) Kumpikaan ei tarjoa apuvälineitä ja materiaalia todellisen oppimisen todentamiseen.	
Jätän vastaamatta kysymykseen.	

Tehtävä 15. Mistä ostrakismiin reagoinnin vaiheesta kuvauksissa on kysymys?

	Refleksiivinen vaihe	Reflektiivinen vaihe	Luovuttamisen vaihe	Ei mikään edellisistä	Jätän vastaamatta kysymykseen
1. Ostrakismin aiheuttama tilanne pyritään korjaamaan.		x			
2. Ostrakismi huomataan ja siihen reagoidaan nopeasti.	x				
3. Ostrakismin kohde saattaa sairastua.			x		
4. Ostrakismin havaintoprosessit ovat tilannetekijöistä riippuvia.				x	

Tehtävä 16. Valitse Syrjämäki ym. artikkelia kuvaava vaihtoehto (a, b, c tai d).

1. Onko ihmisen yksilöllisillä piirteillä yhteyttä siihen, miten ostrakismi vaikuttaa välittömästi ihmiseen?

a) Ei ole, osa yksilöistä kärsii enemmän ja osa vähemmän.	
b) Kyllä. Jos ihmisillä on muita haitallisena pidettäviä piirteitä, ja ne linkittyvät kielteisiin seurauksiin ostrakismissa.	
c) Kyllä. Tietyt ihmisen myönteisinä pidettävistä ominaisuuksista ja haitallisina pidettävistä piirteistä yhdistyvät suurempaan ongelmallisuuteen ostrakismissa.	x
d) Ei ole, sillä hyljeksinnän voimakkuus määrittelee reagoinnin haitat.	
Jätän vastaamatta kysymykseen.	

2. Miten ihmisen reagointi hyljeksintään lyhyen ajan kuluttua määräytyy?

a) Hyvin sattumanvaraisesti ollen toisten miellyttämistä, aggressiivista käyttäytymistä tai vetäytymistä.	
b) Vain tehtävään liittyvän prosessoinnin mukaan.	

c) Vain ihmisen persoonan mukaisesti.	
d) Tehtävään liittyvän tulkinnan mukaisesti, mutta myös tilanne- ja persoonatekijät voivat vaikuttaa.	x
Jätän vastaamatta kysymykseen.	

3. Mikä tutkimusmetodologinen väite ei saa tukea artikkelista?

a) Hyljeksintää on tutkittu myös luonnollisissa olosuhteissa.	
b) Hyljeksintää on tutkittu kokeellisesti ja ei-kokeellisesti.	
c) Hyljeksinnän pitkäaikaisvaikutuksia ei voida tutkia.	x
d) Hyljeksinnän pitkäaikaisvaikutuksia voidaan tutkia korrelatiivisesti, toisin sanoen etsimällä yhteyksiä.	
Jätän vastaamatta kysymykseen.	

4. Mikä seuraavista havaintokykyyn ja sosiaaliselle hyljeksinnälle altistumiseen liittyvistä johtopäätöksistä ei pidä tutkimusten mukaan paikkaansa?

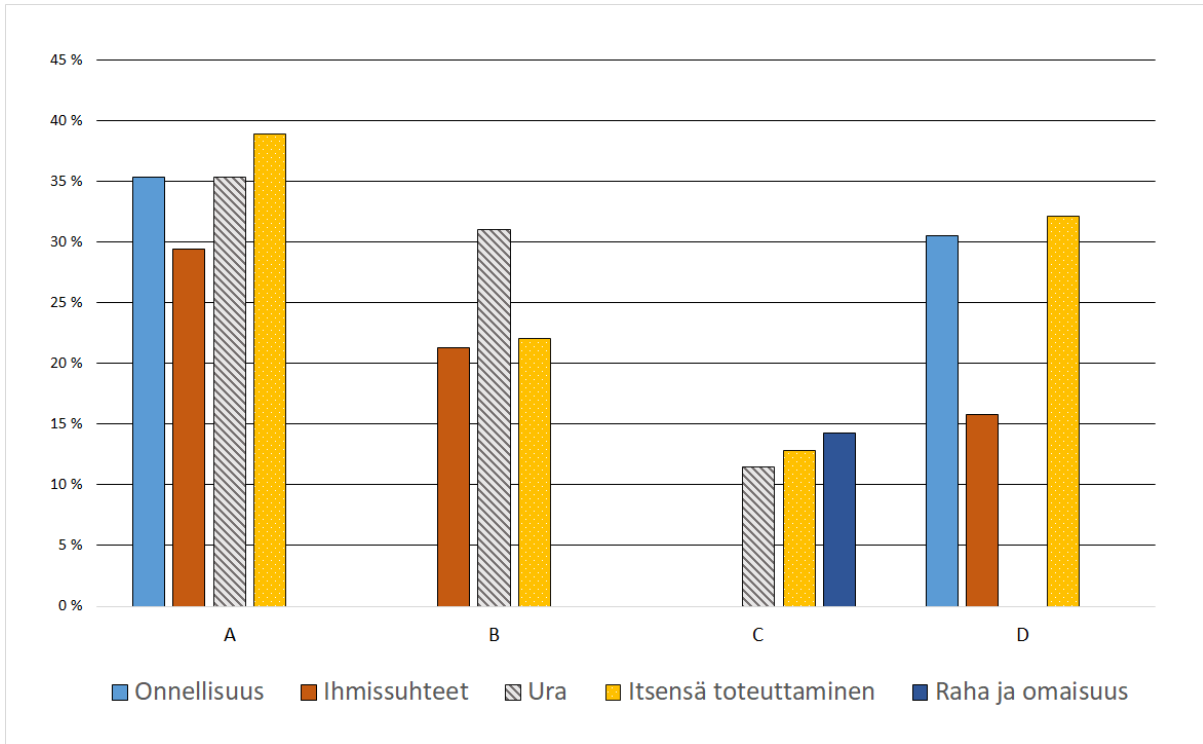
a) Hyljeksinnälle altistuneet ovat joissakin asioissa tarkempia ja nopeampia havainnoijia kuin muut tutkittavat.	
b) Hyljeksinnälle altistuneet ovat toisinaan vähemmän herkkiä havainnoinnissa, kun tutkitaan, kuka henkilöistä katsoo heitä suoraan.	
c) Konteksti vaikuttaa. Hyljeksityt ovat toisinaan enemmän myötämielisiä, jos he saavat sosiaalista hyväksyntää. Toisaalta he voivat olla myös normaaliin tapaan vähemmän myötämielisiä, jos he ovat menettäneet toivon sosiaalisesta hyväksynnästä.	
d) Konteksti ei vaikuta, sillä sosiaalisesti hyljeksityt tavoittelevat aina hyväksyntää, oli siihen mahdollisuuksia tai ei.	x
Jätän vastaamatta kysymykseen.	

5. Millainen on yksinäisyyden ja sosiaalisen hyljeksinnän suhde?

a) Yksinäisyys ja sosiaalinen hyljeksintä ovat eri käsitteitä, eikä niillä ole suoraa eikä epäsuoraa suhdetta toisiinsa.	
b) Jos sosiaalisessa havaitsemisessa on ongelmia, on mahdollista, että se edesauttaa yksinäisyyden kokemista.	x

c) Empiiriset tutkimukset osoittavat, että yksinäisyyden pääsyyinä ovat sosiaalisessa havainnoinnissa olevat vääristymät.	
d) Artikkelissa ei lainkaan käsitellä yksinäisyyden ja sosiaalisen hyljeksinnän välistä suhdetta.	
Jätän vastaamatta kysymykseen.	

Tehtävä 17. Mitä päämääräprofileja alla olevan kuvion kirjaimet merkitsevät?

	A	B	C	D	Jätän vastaamatta
Haaveilijat				X	
Itsekeskeiset		X			
Päämäärätietoiset	X				
Sitoutumattomat			X		

Tehtävä 18. Valintakokeen aineisto koostuu kolmesta artikkelista. Minkä artikkelin mukaan väite pitää paikkansa?

	Väite	Viljanen & Kuusisto (2021)	Mertala (2021)	Syrjämäki, Lyyra & Hietanen (2017)	Ei mikään artikkeleista	Jätän vastaamatta kysymykseen
1	Tilannekohtaiset tekijät ja yksilölliset persoonallisuuspiirteet ovat yhteydessä ihmisen sosiaalisiin tarpeisiin.			X		
2	Ihminen voi pyrkiä lisäämään kontrollin tunnettaan hyökkäävän käytöksen avulla.			X		
3	Oppimiskeskeisyyttä painottavassa kasvatustieteellisessä diskurssissa keskiössä ovat oppiminen ja oppijat.		X			
4	Opiskelijat painottavat näkemyksissään samoja asioita kuin perusopetuksen opetussuunnitelman (2014) tavoitteet.				X	
5	Tutkimalla jonkin ilmiön esiintymisen määrää voidaan ymmärtää paremmin ilmiöön liittyviä laatutekijöitä.				X	
6	Sukupuolieroja analysoimalla huomataan, että tutkimusdatasta löytyy tyttöjen ja poikien välillä tilastollisesti merkitseviä eroja.	X				
7	Erilaisia pedagogisia menetelmiä ja materiaaleja kehitetään oppilaiden oppimisen tukemiseksi.		X			

Tehtävissä 19-20 kussakin kohdassa oikeasta vastauksesta saa +1 pisteen, vastaamatta jättämisestä 0 pistettä ja väärästä vastauksesta -1/4 pisteen.

Tehtävä 19. Yhdistä väite ja päämääräprofiili. a) Päämäärätietoiset b) Itsekeskeiset c) Haaveilijat d) Sitoutumattomat e) Väite sopii useampaan päämääräprofiiliin f) Ei mikään päämääräprofiili

Väite	A)	B)	C)	D)	E)	F)	Jätän vastaamatta kysymykseen
1. Päämääräprofiililla on ulospäinsuuntautunut dimensio.					x		
2. Päämääräprofiili ei poikkea päämäärän löytämisen ja sitoutumisen osalta sitoutumattomien päämääräprofiilista.			x				
3. Päämääräprofiili on tutkimuksesta toiseen suurin.						x	
4. Elämäntarkoituksen dimensioita tarkastelemalla voidaan todeta, että tällä päämääräprofiililla vastausten keskiarvot ovat muita päämääräprofiileja korkeampia.	x						
5. Päämääräprofiililla on sitoutuneiden dimensio ja kahden tavoitelluimman päämäärän joukossa on itsensä toteuttaminen.					x		

Tehtävä 20. Valintakokeen aineisto koostuu kolmesta eri tyyppisestä tieteellisestä tekstistä. Mihin tekstityyppiin väite sopii?

	Väite	Kriittinen essee	Katsausartikkeli	Empiirinen artikkeli	Kaikki tekstit	Ei mikään teksti	Jätän vastaamatta kysymykseen
1.	Tekstissä tarkasteltavia ilmiöitä selitetään ja kuvataan käsitteellistysten avulla.				X		
2.	Tekstissä esitetään kritiikkiä perusopetuksen opetussuunnitelman sisältöjä kohtaan.					X	
3.	Tekstissä kirjoittaja esittää omakohtaisen kokemuksen.	X					
4.	Tekstin aineiston hankinnan ja analysoinnin kuvaus mahdollistaa tulosten objektiivisen arvioinnin.			X			
5.	Tekstissä argumentoidaan ja referoidaan.				X		
6.	Tutkimuskysymykset määritellään tekstissä.			X			

7.	Tekstissä ehdotetaan uusia tutkimuskohteita tai jatkotoimenpiteitä.				X		
8.	Tulososiossa tarkastellaan kaikkia tutkimuskysymyksiä.			X			
9.	Artikkelissa määritellään keskeiset käsitteet.				X		